

Regionstyrelsen

Yttrande över Betänkandet Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8)

Föredragande regionråd: Gustav Hemming

Ärendebeskrivning

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har remitterat betänkandet *Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8)*, till Region Stockholm för yttrande.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet över Betänkandet Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8).

Regionrådsberedningens motivering

En robust livsmedelsberedskap är helt avgörande för att Sverige ska ha beredskap i kris och krig. En hög självförsörjningsgrad av livsmedel är därför ytterst viktigt i fredstid. En god svensk livsmedelsförsörjning bidrar till stärkta gröna näringar, främjandet av småföretagande inom livsmedelsproduktion och –förädling samt mer hållbara och hälsosamma svenska livsmedel. Regionrådsberedningen är positiva till förslaget om ett mål för livsmedelsberedskap som ska föras in i en ny lag om livsmedelsberedskap, men vill understryka att ett nationellt arbete för att, i första hand, säkerställa en lönsam, och i andra hand, stärka svensk livsmedelsproduktions konkurrenskraft är en förutsättning för svensk livsmedelsberedskap.

I och med att Region Stockholm ansvarar för stora samhällskritiska verksamheter i länet är det av vikt att beakta att mat som serveras inom hälso- och sjukvården inte omnämns i lagstiftningen i det fortsatta arbetet med livsmedelsberedskap. Därtill att det i dagsläget saknas stöd från kommunerna att möta behovet som uppstår om ett sjukhuskök inte skulle kunna hantera livsmedel. Därtill finns utmaningen i att all slutenvård inte har tillgång till tillagningskök. Regionrådsberedningen instämmer därför med regiondirektören att det är positivt att ansvar för livsmedelsberedskap förtydligas genom lag och förordning med förhoppning att det ska hjälpa hälso- och sjukvårdsinrättningar att säkra tillgång, hantering och beredning

av livsmedel i händelse av kris. Dock behöver länsstyrelsens roll och sammanhållande funktion förtydligas och likaså kommuners ansvar och samverkan med regionerna inom livsmedelsberedskapsområdet. Stockholmsregionen, tillsammans med ÖMS-regionerna, huserar cirka 43 procent av Sveriges befolkning vilket innebär ett stort ansvar när det kommer till civil beredskap och regional utveckling.

I Stockholmsregionen bor 2,5 miljoner människor och länet är en av Europas snabbast växande storstadsregioner där invånarantalet beräknas öka till 3,3 miljoner år 2060. Samtidigt är länets livsmedelsaktörer sårbara. Mer än 80 000 av länets invånare arbetar i någon del av livsmedelskedjan och totalt omsätter sektorn 441,4 miljarder kronor och i hela livsmedelskedjan innefattar allt från primärproducenter, livsmedelsförädling, distribution och handel till konsumtion. Företagare inom primärproduktionen är idag hårt utsatta för olika faktorer, som torka, inflation och kostnadsökningar, som resulterar i att det är låg omsättning för dessa, de omsätter endast 2,4 av de 441,4 miljarder kronorna. Företagarna inom primärproduktionen är den centrala grunden i en existerande livsmedelsförsörjning. Avseende regional utveckling ser Regionrådsberedningen att utredningen hade kunnat framhålla regionernas roll i att stödja och stötta livsmedelsföretagare än mer. Region Stockholm identifierade redan år 2021 behovet av ett regionalt arbete för stärkt livsmedelsberedskap i länet. Ett långsiktigt samlat arbete för genomförande av den regionala livsmedelsstrategin och skapandet av ett livsmedelskluster är påbörjat. Arbetet omfattar primär- och sekundärproduktion av livsmedel i syfte att öka självförsörjningsgraden samtidigt som andelen närproducerade livsmedel ska öka. Avsikten är att främja krisberedskap, innovation, företagsutveckling, sysselsättning samt samverkan med kommuner och näringsliv för fler hållbara offentliga måltider i kommuner och i Region Stockholm egna verksamheter. Vidare finns det en begränsad andel jordbruksmark i Stockholms län. För att åstadkomma en robust och långsiktig livsmedelsförsörjning är det av vikt att skydda jordbruksmark och att Region Stockholm och Länsstyrelsen i Stockholms *Vägledning för jordbruksmark i den fysiska planeringen i Stockholms län* används för att säkerställa kommunal samsyn kring förhållningssätt till jordbruksmark.

Vad gäller offentliga måltider vill regionrådsberedningen tillägga att den statliga nivån skyndsamt bör säkerställa att upphandlingslagstiftningen är ett verktyg och möjliggörare för stärkt livsmedelsberedskap. I Sverige serveras drygt tre miljoner offentliga måltider varje dag. Bättre förutsättningar för Sveriges kommuner och regioner att upphandla svenska

livsmedel, liksom regionalt och lokalproducerat, har potential att stimulera och öka svensk livsmedelsproduktion markant.

Beslutsunderlag

1. Regiondirektörens tjänsteutlåtande
2. Sammanfattning av betänkandet Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8)

Aida Hadžialić

Gustav Hemming